

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра менеджменту

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації,
проф. Гаврилюк С. В. _____

_____ 2015 р.

Основи наукових досліджень

Робоча програма
нормативної навчальної дисципліни
підготовки бакалавра
напряму 6.030601 «Менеджмент»

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» для студентів за напрямом підготовки 6.030601 «Менеджмент» (денна форма на базі м/с). – 27 серпня 2015 р. – 9 с.

Розробник: Тоцька О. Л. – доцент кафедри менеджменту, к. е. н., доцент

Рецензент: Бегун С. І. – доцент кафедри обліку і аудиту, к. е. н., доцент

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри менеджменту

протокол № 1 від 27.08.2015 р.

Завідувач кафедри: _____ (Черчик Л. М.)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією інституту економіки та менеджменту

протокол № 3 від 4.11.2015 р.

Голова науково-методичної комісії інституту: _____ (Бегун С. І.)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою університету

протокол № 3 від 18.11.2015 р.

Вступ

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напряму підготовки «Менеджмент».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є методологія наукових досліджень.

Міждисциплінарні зв'язки: курс «Основи наукових досліджень» пов'язаний із дисциплінами «Філософія», «Економічна теорія», «Самоменеджмент».

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів**:

1. Наука, науково-дослідна діяльність.
2. Теорія та практика наукових досліджень.
3. Індивідуальна та колективна наукова робота.

1. Опис навчального курсу

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів: 5	0306 «Менеджмент і адміністрування»	нормативна
	6.030601 «Менеджмент»	
Модулів: 3	Менеджмент	Рік підготовки: 1
Змістових модулів: 3		Семестр: 1
ІНДЗ: є		Лекції: 32 год.
Загальна кількість годин: 150		Практичні (семінари): 32 год.
Тижневих годин (для денної форми навчання):	Бакалавр	Самостійна робота: 76 год.
аудиторних: 4		Консультації: 10 год.
консультації: 1 самостійної роботи: 4		Форма контролю: <u>залік</u>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» є формування системи знань із методики та техніки проведення наукових досліджень.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи наукових досліджень» є висвітлення теоретичних основ, питань методики, технології та організації науково-дослідницької діяльності; формування теоретичного й практичного підґрунтя для ефективного, кваліфікованого проведення наукових досліджень студентами як у процесі навчання в університеті, так і на практиці.

2.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

закономірності розвитку науки та методологію проведення наукових досліджень;

вміти:

працювати з джерелами інформації, проводити аналіз теоретико-експериментальних даних, формулювати висновки та пропозиції, оформляти результати наукових досліджень.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин / 5 кредитів ECTS.

3. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Наука, науково-дослідна діяльність

Тема 1. Історія становлення та розвитку науки

Суть наукового пізнання, знання та наукового дослідження. Етапи становлення та розвитку науки. Поняття, цілі та функції науки. Структурні елементи науки, їх характеристика.

Тема 2. Наука як система знань

Наукознавство як система знань. Класифікація наук. Основні риси працівника науки.

Тема 3. Організація науково-дослідної роботи в Україні

Організаційна структура науки. Пріоритетні напрями розвитку науки в Україні. Система підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів. Науково-дослідна робота студентів.

Тема 4. Основи методології науково-дослідної діяльності

Поняття методології та методики наукових досліджень. Методологія теоретичних досліджень. Основи методології досліджень емпіричного рівня. Пізнавальні прийоми та форми наукових досліджень.

Змістовий модуль 2. Теорія та практика наукових досліджень

Тема 5. Основні методи наукових досліджень та їх характеристика

Поняття наукового методу та його основні риси. Система методів дослідження. Загальнонаукові методи. Конкретно-наукові та спеціальні методи. Методи економічного дослідження.

Тема 6. Вибір, етапи та економічна ефективність наукового дослідження

Вибір напрямку наукового дослідження. Основні етапи проведення наукових досліджень. Економічна ефективність наукових досліджень.

Тема 7. Методика підготовки й оформлення курсових, дипломних і магістерських робіт

Поняття, загальна характеристика та вимоги до курсових і дипломних робіт. Основні етапи підготовки курсових і дипломних робіт. Структура та технічне оформлення курсових і дипломних робіт. Підготовка до захисту та захист курсової і дипломної роботи. Магістерська робота: поняття та її підготовка.

Тема 8. Теорія та практика конкретних соціально-економічних досліджень

Поняття, види й етапи конкретно-економічного дослідження. Поняття, функції та структура програми соціально-економічного дослідження. Методологічний розділ програми. Методичний розділ програми.

Змістовий модуль 3. Індивідуальна та колективна наукова робота

Тема 9. Інформаційне забезпечення наукової роботи

Суть і види науково-технічної інформації. Методи пошуку та збору наукової інформації. Аналіз та інтерпретація інформації. Організація роботи з науковою літературою. Форми обміну науковою інформацією.

Тема 10. Оформлення наукової роботи та передача інформації

Оформлення результатів наукової роботи. Оформлення замовлення на практичні розробки.

Тема 11. Організація роботи наукового колективу

Формування та методи згуртованості наукового колективу. Організація роботи наукового колективу. Робоче місце та робочий день науковця. Етичні норми та цінності науки.

4. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лек.	Практ. (Семін.)	Консультації	Сам. роб.
Змістовий модуль 1. Наука, науково-дослідна діяльність					
Тема 1. Історія становлення та розвитку науки	16	4	4	1	7
Тема 2. Наука як система знань	16	4	4	1	7
Тема 3. Організація науково-дослідної роботи в Україні	12	2	2	1	7
Тема 4. Основи методології науково-дослідної діяльності	12	2	2	1	7
Разом за змістовим модулем 1	56	12	12	4	28
Змістовий модуль 2. Теорія та практика наукових досліджень					
Тема 5. Основні методи наукових досліджень та їх характеристика	12	2	2	1	7
Тема 6. Вибір, етапи та економічна ефективність наукового дослідження	12	2	2	1	7
Тема 7. Методика підготовки й оформлення курсових, дипломних і магістерських робіт	16	4	4	1	7
Тема 8. Теорія та практика конкретних соціально-економічних досліджень	16	4	4	1	7
Разом за змістовим модулем 2	56	12	12	4	28
Змістовий модуль 3. Індивідуальна та колективна наукова робота					
Тема 9. Інформаційне забезпечення наукової роботи	16	4	4	1	7
Тема 10. Оформлення наукової роботи та передача інформації	12	2	2	1	7
Тема 11. Організація роботи наукового колективу	10	2	2		6
Разом за змістовим модулем 3	38	8	8	2	20
Усього годин	150	32	32	10	76

5. Теми практичних занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	2	3
1	Історія становлення та розвитку науки: 1. Суть наукового пізнання, знання та наукового дослідження. 2. Етапи становлення та розвитку науки. 3. Поняття, цілі та функції науки. 4. Структурні елементи науки, їх характеристика.	4
2	Наука як система знань: 1. Наукознавство як система знань. 2. Класифікація наук. 3. Основні риси працівника науки.	4
3	Організація науково-дослідної роботи в Україні: 1. Організаційна структура науки. 2. Пріоритетні напрями розвитку науки в Україні. 3. Система підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів. 4. Науково-дослідна робота студентів.	2

1	2	3
4	<p>Основи методології науково-дослідної діяльності:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття методології та методики наукових досліджень. 2. Методологія теоретичних досліджень. 3. Основи методології досліджень емпіричного рівня. 4. Пізнавальні прийоми та форми наукових досліджень. 	2
5	<p>Основні методи наукових досліджень та їх характеристика:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття наукового методу та його основні риси. 2. Система методів дослідження. 3. Загальнонаукові методи. 4. Конкретно-наукові та спеціальні методи. 5. Методи економічного дослідження. 	2
6	<p>Вибір, етапи та економічна ефективність наукового дослідження:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вибір напряму наукового дослідження. 2. Основні етапи проведення наукових досліджень. 3. Економічна ефективність наукових досліджень. 	2
7	<p>Методика підготовки й оформлення курсових, дипломних і магістерських робіт:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, загальна характеристика та вимоги до курсових і дипломних робіт. 2. Основні етапи підготовки курсових і дипломних робіт. 3. Структура та технічне оформлення курсових і дипломних робіт. 4. Підготовка до захисту та захист курсової та дипломної роботи. 5. Магістерська робота: поняття та її підготовка. 	4
8	<p>Теорія та практика конкретних соціально-економічних досліджень:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, види та етапи конкретно-економічного дослідження. 2. Поняття, функції та структура програми соціально-економічного дослідження. 3. Методологічний розділ програми. 4. Методичний розділ програми. 	4
9	<p>Інформаційне забезпечення наукової роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суть і види науково-технічної інформації. 2. Методи пошуку та збору наукової інформації. 3. Аналіз та інтерпретація інформації. 4. Організація роботи з науковою літературою. 5. Форми обміну науковою інформацією. 	4
10	<p>Оформлення наукової роботи та передача інформації:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оформлення результатів наукової роботи. 2. Оформлення замовлення на практичні розробки. 	2
11	<p>Організація роботи наукового колективу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Формування та методи згуртованості наукового колективу. 2. Організація роботи наукового колективу. 3. Робоче місце та робочий день науковця. 4. Етичні норми та цінності науки. 	2
Разом		32

8. Індивідуальні науково-дослідні завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання полягає в написанні тез на конференцію.

9. Методи навчання

Методи навчання:

- інформаційно-рецептивний;
- ілюстративний;
- репродуктивний;

- проблемного викладу;
- евристичний.

10. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Формою підсумкового контролю успішності навчання є залік.

Перелік залікових питань для здійснення підсумкового контролю успішності навчання

1. Суть наукового пізнання, знання та наукового дослідження.
2. Етапи становлення та розвитку науки.
3. Поняття, цілі та функції науки.
4. Структурні елементи науки, їх характеристика.
5. Наукознавство як система знань.
6. Класифікація наук.
7. Основні риси працівника науки.
8. Організаційна структура науки.
9. Пріоритетні напрями розвитку науки в Україні.
10. Система підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів.
11. Науково-дослідна робота студентів.
12. Поняття методології та методики наукових досліджень.
13. Методологія теоретичних досліджень.
14. Основи методології досліджень емпіричного рівня.
15. Пізнавальні прийоми та форми наукових досліджень.
16. Поняття наукового методу та його основні риси.
17. Система методів дослідження.
18. Загальнонаукові методи.
19. Конкретно-наукові та спеціальні методи.
20. Методи економічного дослідження.
21. Вибір напрямку наукового дослідження.
22. Основні етапи проведення наукових досліджень.
23. Економічна ефективність наукових досліджень.
24. Поняття, загальна характеристика та вимоги до курсових і дипломних робіт.
25. Основні етапи підготовки курсових і дипломних робіт.
26. Структура та технічне оформлення курсових і дипломних робіт.
27. Підготовка до захисту та захист курсової та дипломної роботи.
28. Магістерська робота: поняття та її підготовка.
29. Поняття, види та етапи конкретно-економічного дослідження.
30. Поняття, функції та структура програми соціально-економічного дослідження.
31. Методологічний розділ програми.
32. Методичний розділ програми.
33. Суть і види науково-технічної інформації.
34. Методи пошуку та збору наукової інформації.
35. Аналіз та інтерпретація інформації.
36. Організація роботи з науковою літературою.
37. Форми обміну науковою інформацією.
38. Оформлення результатів наукової роботи.
39. Оформлення замовлення на практичні розробки.
40. Формування та методи згуртованості наукового колективу.
41. Організація роботи наукового колективу.
42. Робоче місце та робочий день науковця.
43. Етичні норми та цінності науки.

11. Методи та засоби діагностики успішності навчання

Усне опитування, самостійні роботи, контрольні роботи, виконання ІНДЗ, залік.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) студент може набрати двома способами: з

урахуванням балів, набраних за результатами модульних контрольних робіт без здачі заліку та без врахування цих балів, але із здачею заліку.

У першому випадку поточна семестрова оцінка визначається як сума трьох складових:

- сумарної кількості балів за поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 30 балів);
- оцінки за індивідуальне науково-дослідне завдання (максимум 10 балів);
- сумарної кількості балів за модульні контрольні роботи (максимум 60 балів).

Форма проведення МКР – тестування.

У другому випадку (якщо студент протягом семестру не набрав 60 балів або хоче підвищити свій рейтинг – бали за модульні контрольні роботи не враховуються) семестрова оцінка визначається як сума трьох складових:

- сумарної кількості балів за поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 30 балів);
- оцінки за індивідуальне науково-дослідне завдання (максимум 10 балів);
- оцінки за залік (максимум 60 балів).

Дисципліна складається з трьох змістових модулів та її вивчення передбачає виконання ІНДЗ (табл. 3). Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

- 1) поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 30 балів);
- 2) виконання ІНДЗ, які зараховуються у поточний контроль (максимум 10 балів);
- 3) залік (максимум 60 балів).

Таблиця 3

Поточний контроль (мах = 40 балів)											Модульний контроль (мах = 60 балів)			Загальна кількість балів	
Модуль 1									Модуль 2	Модуль 3					
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3			ІНДЗ	МКР 1	МКР 2		МКР 3
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	10	20	20		20
3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2					

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Зараховано
82 – 89	B	
75 – 81	C	
67 – 74	D	
60 – 66	E	
1 – 59	Fx	Незараховано (з можливістю повторного складання)

14. Список джерел

1. Бейлін М. В. Основи наукових досліджень : [навч.-метод. посіб.] / М. В. Бейлін. – Х. : Оберіг, 2012. – 184 с.
2. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень : [навч. посіб.] / В. В. Ковальчук. – 4-е вид., перероб. і допов. – К. : Професіонал, 2007. – 240 с.
3. Колесников О. В. Основи наукових досліджень : [навч. посіб. : для студ. ВНЗ] / О. В. Колесников. – 2-е вид., випр. та допов. – К. : Центр учб. л-ри, 2011. – 144 с.
4. Корягін М. В. Основи наукових досліджень : [навч. посіб.] / М. В. Корягін. – К. : Алерта, 2014. – 622 с.
5. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : [навч. посіб.] / О. В. Крушельницька. – К. : Кондор, 2009. – 206 с.

6. *Макогон Ю. В.* Основи наукових досліджень в економіці : [навч. посіб.] / *Ю. В. Макогон.* – 2-е вид. – Донецьк : Альфа-прес, 2007. – 144 с.
7. Основи методології та організації наукових досліджень : [навч. посіб. : для студ. ВНЗ] / *А. С. Конверський* та ін. – К. : Центр учб. л-ри, 2010. – 352 с.
8. Основи наукових досліджень : [навч.-метод. посіб.] / *Р. Крохмальний* та ін. – Л. : ЛНУ ім. І. Франка, 2013. – 312 с.
9. Основи наукових досліджень : [навч. підруч.] / *В. І. Саюк* та ін. – К. : Пед. Думка, 2012. – 144 с.
10. Основи наукових досліджень : методологія, організація, оформлення результатів : [навч. посіб. для студ. ВНЗ] / *В. М. Головій* та ін. – К. : Хай-Тек Прес, 2010. – 344 с.
11. *Пилипчук М. І.* Основи наукових досліджень : [підручник] / *М. І. Пилипчук.* – К. : Знання, 2007. – 272 с.
12. *Романчиков В. І.* Основи наукових досліджень : [навч. посіб.] / *В. І. Романчиков.* – К. : ЦУЛ, 2007. – 254 с.
13. *Ростовський В. С.* Основи наукових досліджень і технічної творчості : [підруч. для студ. ВНЗ] / *В. С. Ростовський.* – К. : ЦУЛ, 2009. – 96 с.
14. *Соловійов С. М.* Основи наукових досліджень : [навч. посіб. для студ. ВНЗ] / *С. М. Соловійов.* – К. : Центр навч. л-ри, 2007. – 176 с.
15. *Чорненький Я. Я.* Основи наукових досліджень. Організація самостійної та наукової роботи студента : [навч. посіб. для студ. ВНЗ] / *Я. Я. Чорненький.* – К. : Професіонал,